

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ GENEL BİLGİLER

DERS GRUPLARI

- Gr.1 Dr. Öğretim Üyesi Göksel BİRİCİK
- **Gr.2 Prof. Dr. Banu DİRİ**
- Gr.3 Doç. Dr. Hamza Osman İLHAN

İLETİŞİM

- İletişim bilgileri
  - e-mail: diri@yildiz.edu.tr, drbanudiri@gmail.com
- İletişim için:
  - Öncelikle e-mail gönderiniz,
  - Yüz yüze görüşmemiz gerekiyor ise randevu isteyiniz

DERS NOTLARI

- <https://avesis.yildiz.edu.tr/diri/dokumanlar>

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

BAŞARIM DEĞERLENDİRME

Ara Sınav-1:

22/11/2023 (8.hafta) (bölümün sayfasında duyurulacak olan vize programına göre gününde değişiklik olabilir.)

Öğrenci Sunumu:

Kendi seçeceğiniz bir ilgi alanı

- Sınavlarda öğrenci sunumlarından soru sorulmayacaktır.
- Sunumlara ait raporlar sunum tarihleri başlamadan önce (29 Kasım 2023) teslim edilecektir.

Final Sınavı:

Final haftasında (bölümün sayfasında duyurulacaktır)

Puanlama :

Ara sınav %20, Sunum %20, Rapor %20, Final %40

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

DERS İÇERİĞİ

1-7 Haftalar

- Araştırma yöntem ve teknikleri
- Bilimsel yayınların ve raporların hazırlanması
- Sunum hazırlanması ve hitabet becerileri
- Yaşam boyu öğrenme
- Girişimcilik
- Sürdürülebilir kalkınma
- Ahlak ve etik
- Bilişim suçları
- Fikir ve sanat eserleri
- Meslek ve mühendislik etiği
- Eğitim, araştırma ve yayın etiği
- Bilişim hukuku ve yasaları
- Öğrenci sunumları

8. Hafta Vize-1

9-13 Haftalar Öğrenci Sunumları

14. Hafta Mazeretler

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

ÖNEMLİ SENATO KARARLARI

- Öğrencinin ara sınav notunun %60'ı + Finalin %40'ı eğer "sayısal olarak" **40'ın altında** kalıyorsa öğrenci doğrudan "**FF notu**" ile **dersten kalmış sayılacaktır** (YN-027-YTÜ Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Md. 26.e).
- Yarıyıl sonu sınavına girmeyen öğrenciler vize notuna bakılmaksızın ilgili dersten başarısız (FF) sayılırlar (YÖ-075-YTÜ Sınav Yönergesi, Md. 4.2.k).
- Bütün öğrencilere derslere devam zorunluluğu gelmiştir (dersi tekrar alanların önceki notu ne olursa olsun).
  - Derslere ait devam durumu ilgili öğretim üyesi tarafından yarıyıl sonu sınavları başlamadan önce öğrenci bilgi sisteminde ilan edilir.
  - Devamsızlıktan kalan öğrenciler yarıyıl sonu sınavına giremezler ve bu öğrencilerin ilgili derse ait başarı notu (F0) olarak bilgi sistemine işlenir (YÖ-075-YTÜ Sınav Yönergesi, Md. 4.2.h).

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

SUNUM HAFTALARI VE TARİHLER

- Sunumlar 9. haftadan itibaren (29.11.2023) başlayacaktır.
- Her derste 6 öğrenci sunum yapacak, kişi başına 8 dakika sunum süresi verilecektir. Ardından 2 dakikalık soru-cevap kısmı gelecektir.
  - Sunumun son dakikasına gelindiğinde ders yürütücüsü «Son 1 dk.» uyarısı yapacaktır.
  - Süreyi aşan öğrenci durması için uyarılacak ve henüz anlatacaklarını bitirememişse sunum notundan bir miktar puan kırılacaktır.
  - Sunum teknikleri konusunda anlatılacak olmakla birlikte, sunum gününden önce hazırladığınız sunumunuzun üzerinden kendiniz saat tutarak geçmeniz ve süreyi aştığınızı görürseniz sunum içeriğini düzenlemeniz bu noktada önerilir.

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

SUNUM HAFTALARI VE TARİHLER (Devam)

- **Öğrenciler istedikleri konuda sunum yapmakta serbesttir ancak 17 Ekim Pazartesi akşamına kadar sunumlarının konusunu dersin yürütücüsüne kendileri ile paylaşılan drive üzerinden bildirmeleri zorunludur.** Bildirim yapmayanlar sunum da yapamayacağından önemli bir not bileşeninden mahrum kalacaklardır.
- Sunum-öğrenci takvimi rastgele belirlenecektir ve ilgili hocanın sayfasında duyurulacaktır. Karşılıklı-değıştirme (becayış) talebi olmadığı sürece, hiçbir öğrencinin sunum haftası kesinlikle değıştirilmeyecektir.
- **Sunum tarihinden bağımsız olarak tüm öğrenciler sunumlarını 13 Kasım 23:59 akşamına kadar PPT formatında online.yildiz sistemine yükleyeceklerdir.**
- Sunumlar konusunda zorunlu zamanlamaya uyamayan öğrenciler, yönetmeliklerle belirlenmiş kurallara uygun mazeretlerini dilekçe ile bölüme iletebilir. Dilekçeleri kabul olan öğrenciler dersin son telafi haftasında (4 Ocak 2023) sunumlarını yapacaklardır.

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ – GENEL BİLGİLER

ARA SINAV TELAFİSİ, SUNUM RAPORU VE TARİHLER

- Dersin ara sınavına giremeyen öğrenciler, yönetmeliklerle belirlenmiş kurallara uygun mazeretlerini dilekçe ile bölüme iletebilir. Dilekçeleri kabul olan öğrenciler dersin son telafi haftasında (3 Ocak 2024) mazeret sınavına gireceklerdir.
- Mazeret sınavı ve mazeret sunumları paralel olarak yürütüleceğinden, bir öğrenci bunlardan ikisine birden giremez.
- **Her öğrenci kendi sunumuna dayanarak hazırlayacağı raporu ilgili hocaya final haftasının ilk gününe kadar online.yildiz sistemine yükleyecektir.** y6
- **Sunum yapmayan öğrencinin raporu da geçersiz olacaktır.**
- Ek ayrıntılar ve olası değişiklikler ilgili hocaların Avesis sayfaları, OBS üzerinden gönderilecek toplu iletiler ve çeşitli ek yöntemler ile ilerleyen günlerde duyurulacaktır. Duyuru kanalları hakkında güncel bilgiler için ders oturumlarına katılmaya veya kayıt edilmiş ders ile sunum oturumlarını izlemeye devam ediniz.

Slayt 7

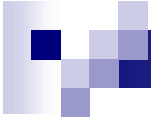
---

y6

2021-2022-Güz'de uygulayacağız. Sunum yapmayanın vizesi ve finali de geçersizdir diyelim mi? Hocalara sor.

yunus, 1/16/2021

Bu yansı ders notlarının düzeni için boş bırakılmıştır.

BLM3042 SEMİNER ve MESLEK ETİĞİ DERS NOTLARI

BÖLÜM 1

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Kaynaklar

[1] Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2012) "Research Methods for Business Students" 6th ed., Pearson Education Limited

[2] Prof. Dr. İbrahim Arslanoğlu'nun araştırma teknikleri üzerine yazısı, Ankara Üniversitesi, Dil tarih coğrafya fakültesi, felsefe bölümü.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BU BÖLÜMÜN KONU BAŐLIKLARI

- Bilimsel Araştırma Tanımı ve Amaçları
- Bilimsel Araştırma AŐamaları
- Temel Kavramlar
- Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri
  - Nicel Araştırma Yöntemleri
  - Nitel Araştırma Yöntemleri
- Veri Toplama ve Veri Türleri
- Literatür Taraması Nasıl Yapılır?

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŐTIRMANIN TANIMI

Amaçlı, planlı ve sistemli olarak

- Verilerin toplanması ve gruplanması,
- Veri analizi ve sentezi,
- Açıklama, yorumlama ve değerlendirme

işlemleriyle problemlere güvenilir çözümler bulma sürecidir.

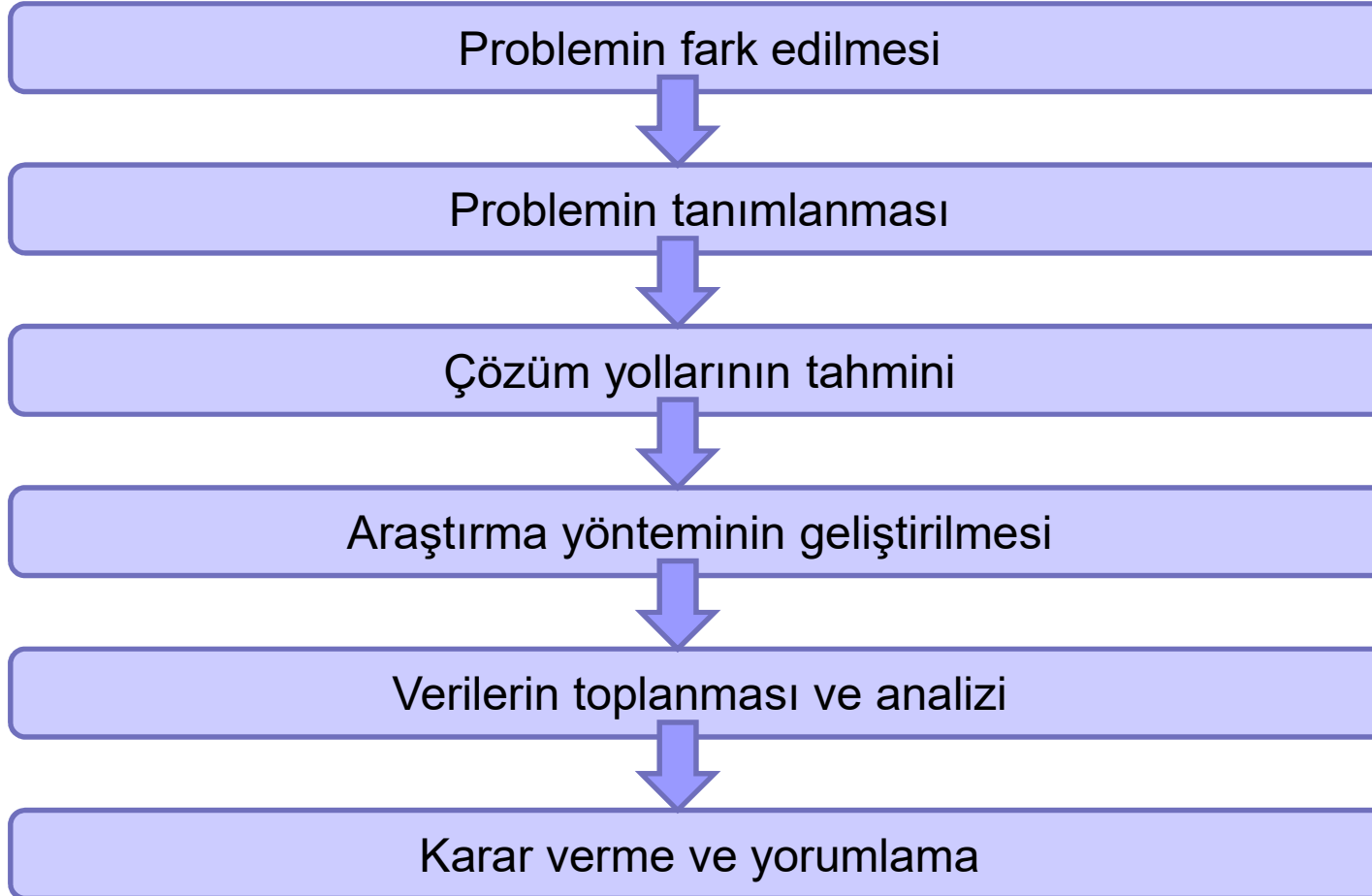
ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŐTIRMANIN AMAÇLARI

- Bir konu ile ilgili önceden yapılmıő çalıőmaları incelemek (literatür taraması ile),
- Bir hipotezin ispatına yönelik veri toplamak & hipotezi test etme,
- Bir durumun veya fenomenin/olgunun tespiti ve karakteristik özelliklerinin tanımlanması (betimleme)
- Olguların gelecekte nasıl davranacaklarını tahmin etme (kestirim)
- Açığa çıkan bir problemi çözmek veya daha önceden belirlenmiş bir problem için yeni bir çözüm önermek (ör: daha hızlı).
- Seçilen amaca göre farklı yöntem/yöntemler ve teknikler kullanılabilir (ileride işlenilecek)
- Literatür taraması tek başına da amaç olabilmekle birlikte, her araőtirmada yer alması gereken bir etkinliktir.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŐTIRMANIN AŐAMALARI

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TEMEL KAVRAMLAR

- **Data (Veri):** Henüz işlenmemiş ham bilgilerdir.
- **Information (Ma'lumat¹):** İşlenmiş, özetlenmiş, organize edilmiş, anlam kazanmış veridir.
- **Knowledge (Bilgi):** Bir karara varmak için, ma'lumatın deney, tecrübe, yorum, analiz ve sentezle zenginleştirilmiş hali
- **Wisdom (İrfan, Bilgelik):** Bilgi ve tecrübelerden elde edilen ve karar verme aşamasında kullanılan en değerli ve en üst seviyedeki gerçekler.

1. Ma'lumat Arapça kökenli bir kelime olup çoğul nitelik taşır.
"Bu hakikatler artık çocukların bildikleri en basit malumat sırasına geçmiştir." - H. R. Gürpınar

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TEMEL KAVRAMLAR (Devam)

- **Hipotez (varsayım, sav):** Deneylerle henüz yeter derecede doğrulanmamış ancak doğrulanacağı umulan teorik düşünce.
- **Teori:** Hipotezlerin kontrollü deneyler ile doğrulanması ile ortaya çıkar. Olguları açıklama ve yorumlamada kullanılan fikirler bütünüdür.
- **Kanun:** Olgulardan türetilmiş, gözlem ve deneylerle iyi desteklenip kanıtlanmış, matematiksel olarak betimlenen (formüle edilebilen) genellemeler/prensiplerdir.
- **Hipotez ile Teorinin farkı:** Deneylerle yapılan doğrulamadır.
- **Teori ile Kanunun farkı:** Teoriler, gözlemlediğimiz fenomenin neden (why) gerçekleştiğini, kanunlar ise ne olacağını (what happens) açıklar.
- ❖ Kanunlar, verilerde gördüğümüz desenleri tanımlar, ancak bu desenlerin neden var olduğunu açıklamaz.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TEMEL KAVRAMLAR (Devam)

- Bir teori genelde iki ögeden oluşur: **Aksiyom ve Hipotez**
- Aksiyom (Sayılı): Test edilmeyen doğruluğu ve geçerliliği kabul edilen genel ilkelerdir. Gerçek olduğuna dair elde oldukça kuvvetli kanaatler bulunan ifadelerdir.

“Farklı iki noktadan yalnızca bir doğru geçer.”

“Bir doğal sayının ardışığı da doğal sayıdır.”

- Hipotez (Denence): Test edilmek için düzenlenen genellemelerdir. İki veya daha fazla şey arasındaki ilişkiyi test etmek istiyorsanız, deney veya veri toplamaya başlamadan önce hipotezler yazmanız gerekir .

“ Günlük elma tüketimi daha az doktor ziyaretine yol açar. “

Araştırmacının amacını, iddiasını oluşturur, araştırma içinde tekrar tekrar test edilir. Kesinlik ifade etmezler, verilerin toplanması, analizi, ölçme ve değerlendirmeden sonra doğrulukları veya yanlışlıkları ortaya çıkabilir.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

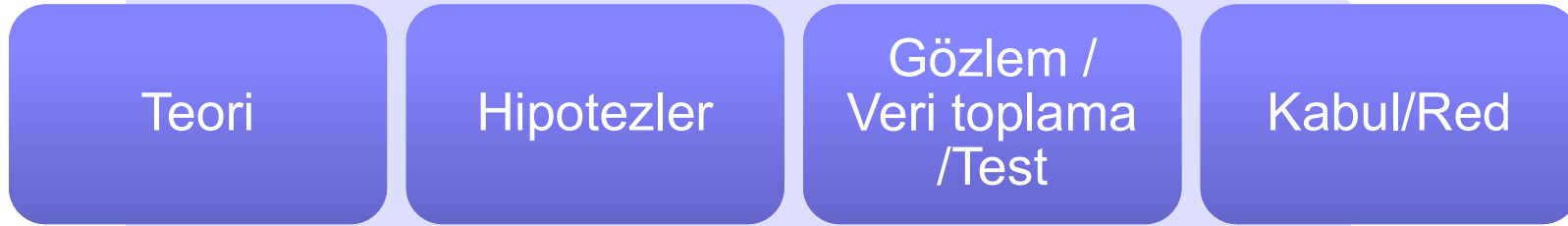
BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

- Tümdengelim - Deductive (Nitel): Genel yargılardan özel yargılara ulaşılır. Bir bütünde bulunan özelliklerden hareketle bütünü oluşturan parçaların özellikleri hakkında yargılara ulaşılır.
«Tüm balıklar denizde yaşar, hamsi bir balıktır; öyleyse hamsi denizde yaşar.»
- Tümevarım - Inductive (Nitel): Tek tek olaylardan genel yargılara ulaşılır. Bütünü oluşturan parçaların ortak yönlerinden yola çıkarak genellemeler yapılır.
«Günler 24 saat sürer. Salı bir gündür. Öyleyse salı günü de 24 saattir.»
«Bu torbadan çektiğim ilk bilye siyah, torbadan çektiğim diğer 3 bilye de siyah, o zaman bu torbadaki bütün bilyeler siyah.»
«Bugün bir yaz sabahı ve karşılaştığım ilk üç kişi beyaz t-shirt giyiyor. Diğer gördüğüm 5 kişi daha beyaz t-shirt giyiyor. **Yazın bütün insanlar beyaz t-shirt giyer.**»
- Tümevarım ile P(n) teoreminin ispatı:
  - Temel durum: $i=0$, $i=1$ için P(0) ve P(1) doğruluğunu göster
  - Tümevarımsal adımlar: Her i için, P(i) doğru varsay.
  - P(i) $\rightarrow$ P(i+1)'i gerektiriyorsa, P(n) doğrudur denir.

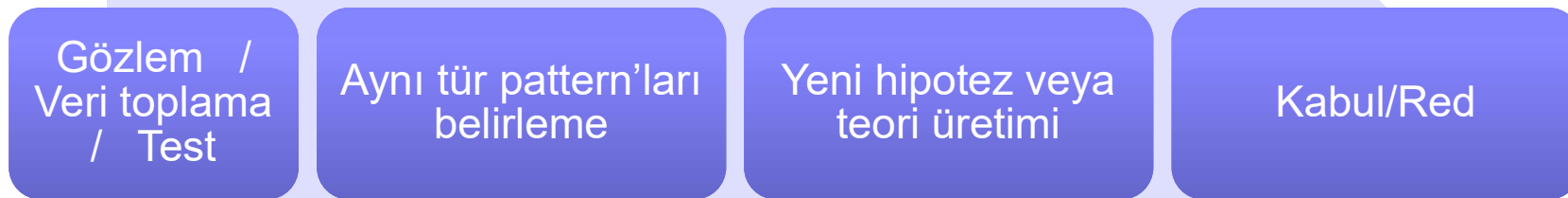
ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ (devam)

- Tümdengelim yöntemi:

- Tümevarım yöntemi:

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ: TÜMDENGELİMSEL YÖNTEMLER

- Gözlem ve ölçmelerin tekrarlanabildiği ve objektif olarak yapıldığı araştırma yöntemlerine nicel (quantitative) yöntem denir.
- Doğrulanacak veya yanlışlanacak bir dizi hipotez formüle edilerek başlar,...
- ... Hipotezlerin kabul veya reddedilmesi ile sonlanır.
  - Verilen şekli hatırlayınız

Özellik	Açıklama
Tümden gelimci	Hipotezler belirlenir ve test edilir
Kontrollü çevre	Davranışları kontrol edilmiş koşullarda inceler
Sayısal veri	Geçerlik ve güvenilirliği sağlanmış araçlarla hassas ölçüm
Nesnel	Araştırmacı kendi bakış açısını katamaz
Genelleme	Genellenebilir sonuçlara ulaşmak
İstatistik	Davranışların kestirilmesinde olasılık kullanır

Tüm balıklar denizde yaşar, hamsi bir balıktır; öyleyse hamsi denizde yaşar.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ: TÜMEVARIMSAL YÖNTEMLER

- Nitel yöntemler hipotezleri kesin ve açık olarak belirtmezler.
- Önce veriler toplanır, sonra özelden genele gidilerek bu veriler sentezlenir, genel desenler (örüntü/pattern) tespit edilir ve çalışma sonunda genelleyici ve yeni hipotezler üretilir

Özellik	Açıklama
Tümevarımcı	Başlangıçta sentezlenerek elde edilen bilgiden yola çıkarak ikna edici genellemeler yaparlar (özelden genele gidiş)
Doğal ortam	Fenomenlerin, olguların ya da davranışların gerçekleştiği doğal ortamda çalışılır (ör: hastane kliniği)
Veri toplama	Araştırmacı verilere doğrudan kaynağından ulaşır (ör: anket)
Sürece yönelik	Fenomenlerin nasıl ve neden gerçekleştiğine odaklanılır
Öznel	Katılımcının bakış açısı dahil edilir, katılımcının anlaması ve yorumlayışı şekillendirir
Araştırma deseni	Esnektir, çalışmanın gerçekleştiği duruma göre gelişip değişir

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

	Nicel	Nitel
Yaklaşım	Tümdengelim ile teorilerin test edilmesi (doğrulama/yanlışlama)	Tümevarım ile teori/hipotez oluşturulması
Amaç	Olgular arası bağlantıları ve neden-sonuç ilişkisini inceleme	Olguları detaylı bir şekilde inceleme
Akış	Teori ve hipotezle başlar	Teori ve hipotezle son bulur
Pattern (desen)	Çalışmadan önce oluşturulur	Çalışma süresince oluşturulur
Veri kullanımı	Var olan bir teoriyle ilişkili önermeler veya hipotezleri değerlendirmek için veri toplanır	Kavramsal bir çerçeve oluşturmak, desen/örüntüleri tanımlamak veya bir fenomeni incelemek amacıyla veri toplanır
Analiz	Sayısal verilerin istatistikî analizi ve tahmin yapma	Sözel betimleme ve yorumlama

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ

- Veri: İşlenmemiş ham bilgi olduğunu hatırlayınız.
  - Duyu organları veya algılayıcı cihazlar ile elde edilebilen, ölçülebilen, kaydedilebilen, analiz ve yorum yapılabilen her türlü ögedir.

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ: Olgusal ve Yargısal

- **Olgusal veriler:**
  - + Nesnel olan, herkesçe kabul edilen ve ölçülebilir nitelikte olan verilerdir
    - Yaş, cinsiyet, ağırlık, vb.
- **Yargısal veriler:**
  - Sübjektif verilerdir.
  - İnsanların görüş ve düşüncelerine, tutum ve davranışlarına göre oluşur (ör: anket),
  - Kısa bir süre içinde bile değişebilir.
  - Veri toplama anında insanlar samimi olmayabilir, sorulara içtenlikle cevap vermeyebilirler.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ

- Yargısal verilerin öznelliğini ve diğer zayıf yönlerinin etkisini azaltmak üzere önerilen bir yöntem: Delphi metodu
  - Bir koordinatör yönetiminde bilirkişi ekibi tarafından birkaç kez yinelenen yazılı takdir miktarlarına göre ortak bir tahmin yapılmaktadır.
  - Yöntem:
    - Koordinatör bilirkişilere "sistemi tanımlama" belgelerini ve birer "tahmin formu" verir.
    - Bilirkişiler birbirinden habersiz, nedenleri ile birlikte tahminlerini yazılı olarak koordinatöre bildirir.
    - Koordinatör ortanca ve aykırı tahmin sonuçlarını bilirkişilere vererek, yeni tahminde bulunmalarını ister.
    - Ortak bir değere yaklaşıncaya kadar bu işlem yinelenmektedir.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ: Birincil ve İkincil

- **Birincil veriler:** Araştırma, anket, gözlem, deney ve görüşme gibi bilimsel araştırma teknikleri ile toplanan ve yorumlanan özgün verilerdir.
- **İkincil veriler:** Birincil veriler dışında kalan, daha önce başkaları tarafından oluşturulmuş tüm verilerdir.
  - Kütüphanelerden, arşivler, kitaplar, dergiler, tezler, istatistikler gibi kaynaklardan, literatür taraması yöntemi ile elde edilir.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ: Birincil ve İkincil

PRIMARY SOURCES:	A novel or poem of any author	A published report of scientific findings	Government papers
	—————	—————	—————
SECONDARY SOURCES:	The scholarly articles interpreting this novel or poem	A critique or evaluation of this published report	Historian's or journalist's interpretation of the government papers

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA VE VERİ TÜRLERİ

- Bir konu, durum veya fenomen ile ilgili bilimsel, objektif ve somut bir yargıya varmak veya bir hipotezin ispatı için veri toplanmalıdır
  - (doğruluk ve güvenilirlik sağlanarak).
- Veri rastgele toplanmaz, belli amaç, plan ve kısıtlamaların olması gerekir.

VERİ TOPLAMA: LİTERATÜR TARAMASI

- Fiziksel kütüphane ya da süreli yayınlardan tarama:
  - Kütüphane kataloğunda tarama
    - www.ktp.yildiz.edu.tr (YTÜ)
    - www.mkutup.gov.tr (milli kütüphane)
    - www.ulakbim.gov.tr (ULAKBİM ulusal veri tabanı)
- İnternette tarama:
  - scholar.google.com, sciencedirect.com, pubmed.com ...
  - Örnek: Google akademik (derste uygulanacak)
- YÖK ulusal tez merkezi:
  - tez.yok.gov.tr

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

VERİ TOPLAMA: BİLGİNİN SAYGINLIĞI

Bu yansı ders notlarının düzeni için boş bırakılmıştır.